

LEVÉLTÁRI VEZETŐ SZAKFELÜGYELŐ

Tárgy: Szakfelügyelői jelentés
megküldése

Iktatószám: 105/2013. Szf.

Hiv.sz.:

Melléklet: 1 db

Dr. Földes György

főigazgató úrnak

Politikatörténeti Intézet Közhasznú Nonprofit Kft.

Budapest

Tisztelt Főigazgató Úr!

A 7/2002. (II. 27.) NKÖM rendelet 11. §-ának (2) bekezdésében foglaltakra való hivatkozással megküldöm a Politikatörténeti és Szakszervezeti Levéltár állományvédelmi szempontú vizsgálatáról készített szakfelügyelői jelentést.

Dr. Szabadi István szakfelügyelő úr megállapításaival egyetértek.

Budapest, 2013. december 16.

Tisztelettel:

(Katona Klára)

Szakfelügyelői jelentés

a Politikatörténeti és Szakszervezeti Levéltárban tett látogatásról

Cím: 1054 Budapest, Alkotmány u. 2.
Telefon: 301–2021 Honlap: (<http://www.polhist.hu/>)
A levéltár igazgatója: Horváth Julianna
Fenntartó: Politikatörténeti Intézet Közhasznú Nonprofit Kft.
Képviselője: Földes György, a Politikatörténeti Intézet főigazgatója
1054 Budapest, Alkotmány u. 2. Telefon: 301-4920

A 2013. évi szakfelügyelői vizsgálat célja az állományvédelemre vonatkozó jogszabályi rendelkezések (10/2002. NKÖM rendelet 19-20. §, 22-24.§, 25. § d. pont, 32.§) gyakorlati érvényesülésének vizsgálata, figyelembe véve a Magyar Országos Levéltár által 2005-ben kiadott Levéltári Állományvédelmi ajánlás II. fejezetében és IV. fejezete 2-4. és 6. pontjában foglaltakat is.

A levéltári anyag tárolásával összefüggő követelmények összességében megfelelnek a rendeletbe foglalt előírásoknak. A levéltári anyagot (4298 folyóméter iratot) az erre a célra kialakított és megfelelően felszerelt helyiségekben, levéltári raktárak őrzik. Az iratok két helyen találhatóak: az Alkotmány utcában és a Teve utcában. Az 1998-ban megszűnt Szakszervezeti Levéltár iratait (mintegy 2400 folyómétert) 2004 óta Budapest Főváros Levéltárának Teve utcai épületében, bérelt helyiségben tárolják. A raktár mellett rendező szoba is van, ahol az iratanyag rendezése, átadozása és a jegyzékek korszerűsítése folyik. A kutatás a BFL kutatótermében történik, az iratok kiemelését, előkészítését és reponálását a Politikatörténeti és Szakszervezeti Levéltár dolgozói végzik. A levéltár szabad raktárkapacitása kb. 150 folyóméter. A raktárak megfelelően védettek, az iratok dobozolva, fém állványokon találhatóak. A raktárhelyiségekben a levéltári anyag mellett csak a levéltár szakmai feladatainak ellátásával kapcsolatos, illetőleg a levéltári anyagot kiegészítő más

gyűjtemény jellegű anyag (1215 magnókazetta és szalag, 30 lemez és 284 tekercs kutatófilm) található, a raktáron belül a levéltári anyagtól ezeket is elkülönítik. A megfelelő hőmérsékletet és páratartalmat a Teve utcában klímaberendezés biztosítja, az Alkotmány utcában is mérik és rendszeresen ellenőrzik a raktárhelyiségek állapotának alakulását. Utóbbi helyen a közelmúltban az elektromos vezetékeket kicserélték, sor került a belső tatarozásokra és a munkaszobák felújítására. Két új levéltári raktárhelyiséget az Alkotmány utcai épület földszintjén kapott a levéltár, kialakításakor a meghatározott követelményeket érvényesítették. Itt körülbelül 350 folyóméternyi anyagot tudtak elhelyezni, itt is dexion salgó állványokon, dobozolva találhatók az iratok. Elmondható, hogy a raktárakban őrzött levéltári anyag épségét vagy biztonságát semmilyen veszély nem fenyegeti. Ha úgy lenne, ismerve az intézményt, a fenntartó minden bizonnyal segítséget adna a veszély elhárításában.

A raktár használati rendjét, a raktárba történő belépés, illetve a raktár elhagyásának feltételeit saját ügyrendjükben szabályozták. A tárolási helyéről kiemelt levéltári anyagot nyilvántartják.

A levéltár megteszi a megelőző állományvédelmi intézkedéseket: a Politikatörténeti Intézetben restauráló műhely és kötészeti műhely működik, ahol minden évben jelentős mennyiségű irat konzerválására került sor. A számítástechnikai adathordozókon őrzött információk hiteles megőrzését a jelenkor ismereteinek megfelelően biztosítják.

A levéltári feldolgozás folyamatos, elsősorban a rendezésre és a segédletkészítésre irányul. Irataik túlnyomó része középszinten, mintegy 400 iratfolyóméter darabszinten rendezett. Darabszinten rendezett az 56-os gyűjteményt, ehhez nyomtatott repertóriumot jelentettek meg. Irataik harmadához elektronikus segédlet is rendelkezésre áll. Honlapjukon is közzétették fondjegyzéküket, amely példaértékű, kiválóan használható. Terveik szerint az összes segédletüket közzé fogják tenni interneten. Írásban rögzített rendezési tervet a

szakszervezeti iratok korszerű feldolgozására készítettek. Minden rendezés megkezdése előtt megbeszélik a szempontokat, majd ha szükséges, ezt le is írják. Iratrendezésről szóló pályázatok esetében mindig írásban is rögzítik a rendezési tervet.

A feldolgozás során a maradandó értékű iratokról a károsító anyagot (pl. gémkapocs, zsineg stb.) eltávolítják. A levéltári anyag tárolása biztosítja a levéltári anyag fizikai és kémiai védelmét, dobozaik megfelelnek ennek a követelménynek.

A raktári egységeket a rendezés során létrehozott legkisebb levéltári egységekből alakítják ki, a legkisebb levéltári egységeket irattári rendszerükből adódó tagolás alapján alakították ki. A raktári egységeket raktári jelzettel látták el, mely tartalmazza a fond (állag) törzsszámát, nevét és az adott raktári egység fondon, illetve állagon belüli helyét, sorszámát. A raktári egységek fondon, illetve állagon belüli helyét a fondonként, illetve állagonként eggyel újrakezdődő sorszám határozza meg. Tizenhárom fondfőcsoportot alakítottak ki (I. Pártok II. Szakszervezetek, munkás- és baloldali szervezetek, mozgalmak III. Társadalmi szervezetek IV. Ifjúsági szervezetek V. Sajtó VI. Személyi gyűjtemények, visszaemlékezések VII. Röplapgyűjtemény VIII. Külföldi levéltárakból származó magyar vonatkozású iratmásolatok IX. Vegyes eredetű iratok X. Az MSZMP Budapesti Bizottsága Archívuma XI. Az MSZMP Pest megyei Bizottsága Archívuma XII. Szakszervezetek Központi Levéltára 1945-1994 XIII. Speciális gyűjtemények - fotó-és hangtár).

Debrecen, 2013. november 15.

A szakfelügyelői jelentéssel egyetérték.
Budapest, 2013. november 28.
Hovátki Judit

Szabadi István